

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 12. junija 2014 *

„Predhodno odločanje — Skupna zunanja in varnostna politika — Omejevalni ukrepi proti Belorusiji — Zamrznitev sredstev in gospodarskih virov — Odstopanja — Plačilo honorarjev, povezanih s pravnimi storitvami — Diskrecijska pravica pristojnega nacionalnega organa — Pravica do učinkovitega sodnega varstva — Vpliv nezakonitega izvora sredstev — Neobstoje“

V zadevi C-314/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litva) z odločbo z dne 3. maja 2013, ki je prispela na Sodišče 7. junija 2013, v postopku

Užsienio reikalų ministerija,

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba

proti

Vladimirju Peftievu,

BelTechExport ZAO,

Sport-Pari ZAO,

BT Telecommunications PUE,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik senata, E. Juhász, A. Rosas (poročevalec), D. Šváby in C. Vajda, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za V. Peftieva ter družbe BelTechExport ZAO, Sport-Pari ZAO in BT Telecommunications PUE
V. Vaitkutė Pavan in E. Matulionytė, odvetnika,

* Jezik postopka: litovščina.

- za litovsko vlado D. Kriauciūnas in J. Nasutavičienė, agenta,
- za Evropsko komisijo M. Konstantinidis in A. Steiblytė, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 765/2006 z dne 18. maja 2006 o omejevalnih ukrepih proti Belorusiji (UL L 134, str. 1), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 84/2011 z dne 31. januarja 2011 (UL L 28, str. 17) in z Uredbo Sveta (EU) št. 588/2011 z dne 20. junija 2011 (UL L 161, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 765/2006).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Užsienio reikalų ministerija (ministrstvo za zunanje zadeve) ter Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (služba za preiskovanje finančne kriminalitete pri ministrstvu za notranje zadeve) na eni in V. Peftievom ter družbami BelTechExport ZAO, Sport-Pari ZAO in BT Telecommunications PUE na drugi strani glede omejevalnih ukrepov, ki so bili sprejeti proti zadnjenavedenim.

Pravni okvir

- 3 V uvodni izjavi 1 Uredbe št. 765/2006 je navedeno:

„Evropski svet je 24. marca 2006 obžaloval, da beloruski organi niso izpolnili zavez [Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE)] o demokratičnih volitvah, in menil, da so bile predsedniške volitve z dne 19. marca 2006 zelo pomanjkljive ter obsodil akcijo beloruskih organov, ki so istega dne odvzeli prostost mirnim demonstrantom, ki so izvajali svojo legitimno pravico do svobodnega zbiranja in protestirali proti načinu poteka predsedniških volitev. Evropski svet je zato sklenil, da je proti odgovornim za kršenje mednarodnih volilnih načel treba uporabiti omejevalne ukrepe.“
- 4 Člen 2(1) Uredbe št. 765/2006 določa zamrznitev vseh sredstev in gospodarskih virov, ki pripadajo predsedniku Aleksandru Lukašenk in nekaterim uradnikom Republike Belorusije, pa tudi z njimi povezanim fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom, kot so navedeni v Prilogi I k tej uredbi.
- 5 Člen 2(2) Uredbe št. 765/2006 določa, da fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom, navedenim v Prilogi I k tej uredbi, niso neposredno ali posredno dani na razpolago ali v korist nobena sredstva ali gospodarski viri.

6 Člen 3(1) Uredbe št. 765/2006 določa:

„Z odstopanjem od člena 2 lahko pristojni organi držav članic, navedeni na spletnih straneh iz Priloge II, odobrijo sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov ali dajanje na razpolago nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov pod takšnimi pogoji, ki se jim zdijo primerni, potem ko so ugotovili, da so zadevna sredstva ali gospodarski viri:

- (a) potrebni za zadovoljevanje osnovnih potreb oseb, navedenih v Prilogi I ali v Prilogi IA, in njihovih nepreskrbljenih družinskih članov, vključno s plačili za živila, najemnine ali hipoteke, zdravila in zdravstveno oskrbo, davke, zavarovalne premije in pristojbin za javne storitve;
- (b) namenjeni izključno za plačilo zmernih honorarjev in povračilo nastalih stroškov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev; [...]

[...]“

7 V skladu s podatki s spletnih strani, navedenih v Prilogi II k Uredbi št. 765/2006, je pristojni organ za Republiko Litvo Užsienio reikalų ministerija.

8 V skladu s točko 3 dokumenta Sveta z naslovom „Najboljše prakse [Evropske unije] za učinkovito izvajanje omejevalnih ukrepov“ v različici z dne 24. aprila 2008 (dokument 8666/1/08 REV 1, v nadaljevanju: najboljše prakse) naj bi te prakse veljale za splošna priporočila, ki niso izčrpana, v zvezi z učinkovitim izvajanjem omejevalnih ukrepov v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalno zakonodajo. Te prakse niso pravno zavezujoče in naj se ne bi razlagale v smislu priporočanja kakršnega koli ukrepa, ki ne bi bil združljiv s pravom Unije ali nacionalnimi zakonodajami, vključno z zakonodajami o varstvu podatkov.

9 Točki 54 in 55, ki spadata pod naslov C, poglavje VII, naslovljeno „Izvzetja v humanitarne namene“, najboljših praks, določata:

„54 Ta del obravnava le uporabo t. i. izvzetja ‚v humanitarne namene‘, s katerim naj bi se pripomoglo, da se zadovoljijo osnovne potrebe določenih oseb, drugih izvzetij pa ne zadeva (npr. v zvezi s pravnimi stroški ali izrednimi stroški).

55 Pristojni organ, ki ukrepa skladno s črko uredb in v njihovem duhu, upošteva pri odobritvi izvzetij zaradi zadovoljevanja osnovnih potreb tudi temeljne pravice.“

10 Točke 57 in od 59 do 61, ki spadajo pod naslov C, poglavje VIII, naslovljeno „Vodilo pri obravnavi zahtevkov za izvzetja“, najboljših praks, določajo:

„57 Določene osebe in subjekti lahko zaprosijo za dovoljenje za uporabo njihovih zamrznjenih denarnih sredstev ali gospodarskih virov, na primer, če želijo izpolniti obveznosti do upnika. [...]

[...]

59 Oseba ali subjekt, ki želi dati določeni osebi ali subjektu na razpolago denarna sredstva ali gospodarske vire, mora zaprositi za dovoljenje. Pri obravnavi takšnih zahtevkov naj bi pristojni organi med drugim upoštevali dokaze, ki se priskrbijo glede utemeljenosti zahtevka, obenem pa naj bi tudi presodili, ali so vezi prosilca z določeno osebo ali subjektom takšne narave, da bi lahko posumili na njuno sodelovanje v namen izogibanja ukrepom zamrznitve.

60 Pri obravnavanju zahtevkov za dovoljenje za uporabo zamrznjenih denarnih sredstev ali gospodarskih virov ali za dajanje na razpolago denarnih sredstev ali gospodarskih virov naj bi pristojni organi opravili kakršnekoli nadaljnje poizvedbe, ki bi se jim zdele ustrezne glede na

okolščine, med drugim bi se lahko posvetovali tudi z drugimi zainteresiranimi državami članicami. Prav tako naj bi pristojni organi upoštevali pogoje ali nadzorne ukrepe, s katerimi bi se izognilo temu, da se sproščena denarna sredstva ali gospodarski viri uporabijo v namene, ki niso združljivi z namenom izvzetja. Tako bi na primer neposredna bančna nakazila lahko imela prednost pred gotovinskimi plačili.

Kjer je to potrebno, naj bi se ob odobritvi dovoljenja predvideli tudi ustrezni pogoji ali omejitve (npr. glede količine ali vrednosti denarnih sredstev ali gospodarskih virov, ki bi se lahko dali na razpolago vsak mesec), in sicer ob upoštevanju meril, določenih v uredbah. Vsa dovoljenja naj bi bila izdana v pisni obliki in pred uporabo zadevnih denarnih sredstev ali gospodarskih virov oziroma njihovim dajanjem na razpolago.

- 61 Po uredbah morajo pristojni organi obvestiti osebo, ki vloži zahtevek, in druge države članice, ali je bilo zahtevku ugodeno. [...]“

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Tožene stranke v postopku v glavni stvari so bile z Uredbo št. 588/2011 in Sklepom Sveta 2011/357/SZVP z dne 20. junija 2011 o spremembah Sklepa 2010/639/SZVP o omejevalnih ukrepih proti nekaterim uradnikom Belorusije (UL L 161, str. 25) vpisane na sezname oseb, za katere veljajo omejevalni ukrepi, ki se uporabljajo v državah članicah Unije.
- 12 Da bi izpodbijale te omejevalne ukrepe, so se obrnile na litovsko odvetniško pisarno, ki je pri Splošnem sodišču Evropske unije vložila ničnostne tožbe (zadeve BelTechExport/Svet, T-438/11 (UL 2011, C 290, str. 15); Sport-Pari/Svet, T-439/11 (UL 2011, C 290, str. 15); BT Telecommunications/Svet, T-440/11 (UL 2011, C 290, str. 16) in Peftiev/Svet, T-441/11 (UL 2011, C 290, str. 17)).
- 13 Ta odvetniška pisarna je 3. avgusta 2011 toženim strankam v postopku v glavni stvari za opravljene pravne storitve izdala štiri račune, na podlagi katerih so te stranke na bančni račun navedene pisarne nakazale zadevne zneske. Nakazani zneski pa so bili v skladu z omejevalnimi ukrepi, ki jih je uvedla Unija, zamrznjeni na bančnem računu zadevne odvetniške pisarne.
- 14 Tožene stranke v postopku v glavni stvari so v skladu z določbami člena 3 Uredbe št. 765/2006 med 2. decembrom 2011 in 6. decembrom 2011 Užsienio reikalų ministerija in Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba zaprosile, naj ne uporabita ukrepov zamrznitve finančnih sredstev, ker so ta potrebna za poplačilo zadevnih pravnih storitev.
- 15 Užsienio reikalų ministerija je z odločbami z dne 4. januarja 2012 odločilo, da toženim strankam v postopku v glavni stvari ne odobri odstopanja, določenega v členu 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006. V teh odločbah je navedlo, da „so bile upoštewane vse pravne in politične okoliščine“. Predložitveno sodišče navaja, da je Užsienio reikalų ministerija pri preučitvi upravne zadeve poudarilo, da poseduje podatke, da so bila finančna sredstva toženih strank v postopku v glavni stvari, namenjena poplačilu pravnih storitev, ki jih je opravila zadevna odvetniška pisarna, pridobljena nezakonito.
- 16 Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba je 19. januarja 2012 sprejela odločbe, v katerih navaja, da glede na zavrnitev Užsienio reikalų ministerija ne more ugoditi prošnjam za odstopanje, ki so jih predložile tožene stranke v postopku v glavni stvari.
- 17 Tožene stranke v postopku v glavni stvari so pri Vilniaus apygardos administracinis teismas (regionalno upravno sodišče v Vilnius) vložile tožbo, pri čemer so temu sodišču predlagale, naj razglasi ničnost odločb Užsienio reikalų ministerija z dne 4. januarja 2012 in odločb Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba z dne 19. januarja 2012 ter tema organoma naloži, naj ponovno preučita njihove prošnje in ob upoštevanju veljavne zakonodaje sprejmeta obrazložene odločbe.

- 18 Vilniaus apygardos administracinis teismas je s sodbo z dne 27. avgusta 2012 v celoti ugodilo tožbi toženih strank v postopku v glavni stvari in je njihove prošnje posredovalo Užsienio reikalų ministerija in Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, naj jih ponovno preučita.
- 19 Užsienio reikalų ministerija je pri Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (vrhovno upravno sodišče Litve) vložilo pritožbo zoper sodbo Vilniaus apygardos administracinis teismas, s katero je predlagalo razveljavitev te sodbe in sprejetje nove. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba je vložilo enak predlog.
- 20 Užsienio reikalų ministerija pred predložitvenim sodiščem ob opiranju na besedilo člena 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 navaja, da ima absolutno diskrecijsko pravico pri odločanju, ali naj odobri navedeno odstopanje. Ta razlaga naj bi bila podprta s tem, da gre za politična vprašanja, povezana z zunanjimi odnosi držav članic z drugimi državami, ki je področje, na katerem naj bi organi držav članic morali imeti več svobode pri ukrepanju.
- 21 Predložitveno sodišče glede na najboljše prakse in sodno prakso Sodišča vseeno meni, da je treba pri razlagi navedene določbe upoštevati potrebo po zagotovitvi varstva temeljnih pravic, med katerimi je pravica do pravnega sredstva. V zvezi s tem poudarja, da je edina možnost za doseg ničnosti omejevalnih ukrepov vložitev tožbe pri Splošnem sodišču, da pa je za to na podlagi členov 43 in 44 Poslovnika Splošnega sodišča nujno zastopanje po odvetniku. Predložitveno sodišče nazadnje poudarja, da v tovrstnih zadevah Splošno sodišče izčrpno preuči prošnje tožečih strank za dodelitev brezplačne pravne pomoči in, če je treba, to pomoč odobri.
- 22 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 3(1)(b) Uredbe [...] št. 765/2006 [...] razlagati tako, da ima organ, pristojen za uporabo odstopanja iz člena 3(1)(b) navedene uredbe, absolutno diskrecijsko pravico pri odločanju o odobritvi navedenega odstopanja?
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, po katerih merilih bi se moral navedeni organ ravnati in katera merila ga zavezujejo pri odločanju o odobritvi odstopanja iz člena 3(1)(b) Uredbe [...] št. 765/2006 [...]?
 3. Ali je treba člen 3(1)(b) Uredbe [...] št. 765/2006 [...] razlagati tako, da ima organ, pristojen za odobritev zgoraj navedenega odstopanja, pravico ali obveznost, da pri odločanju o odobritvi zaprosenega odstopanja med drugim upošteva to, da tožeče stranke, ki so vložile prošnjo, želijo uveljavljati temeljne pravice (v tem primeru pravico do pravnega sredstva), čeprav mora hkrati zagotoviti, da če se odstopanje odobri, v posameznem primeru ne bo izničen cilj predvidene kazni in odstopanje ne bo zlorabljeno (na primer če bi bil znesek, namenjen zagotovitvi pravnega sredstva, očitno nesorazmeren glede na obseg opravljenih pravnih storitev)?
 4. Ali je treba člen 3(1)(b) Uredbe [...] št. 765/2006 [...] razlagati tako, da je ena od podlag za utemeljitev zavrnitve odobritve odstopanja iz navedene določbe lahko nezakonita pridobitev finančnih sredstev, v zvezi z uporabo katerih naj bi se navedeno odstopanje uporabilo?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo, drugo in tretje vprašanje

- 23 Predložitevno sodišče s prvimi tremi vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 razlagati tako, da ima pristojni nacionalni organ pri odločanju o prošnji za odstopanje, predloženi na podlagi te določbe zaradi vložitve tožbe, katere predmet je izpodbijanje zakonitosti omejevalnih ukrepov, ki jih je naložila Unija, absolutno diskrecijsko pravico, in če je odgovor nikalen, katere elemente in merila mora upoštevati ta organ.
- 24 Ugotoviti je treba, da pristojni nacionalni organ pri odločanju o prošnji za sprostitev zamrznjenih sredstev v skladu s členom 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 izvaja pravo Unije. Iz tega sledi, da je v skladu s členom 51(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) dolžan spoštovati Listino.
- 25 Ker je cilj člena 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 olajšati dostop do pravnih storitev, ga je torej treba razlagati v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz člena 47 Listine. Člen 47, drugi odstavek, drugi stavek, Listine, ki se nanaša na učinkovito pravno sredstvo, določa, da ima vsakdo možnost svetovanja, obrambe in zastopanja. Tretji odstavek navedenega člena izrecno določa, da se osebam, ki nimajo zadostnih sredstev, odobri pravna pomoč, če je ta potrebna za učinkovito zagotovitev dostopa do sodnega varstva.
- 26 Tako je treba člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 v skladu s členom 47 Listine razlagati tako, da zamrznitev sredstev ne sme povzročiti, da so osebe, katerih sredstva so bila zamrznjena, prikrajšane za učinkovit dostop do sodnega varstva.
- 27 V obravnavanem primeru je treba spomniti, da lahko v skladu s členom 19, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 43(1), prvi pododstavek, Poslovnika Splošnega sodišča tožbo, kakršno so vložile tožene stranke v postopku v glavni stvari in za katero gre v predložiteni odločbi, podpiše le odvetnik.
- 28 Zahteva, ki jo nalaga člen 19 Statuta Sodišča, temelji na tem, da odvetnik velja za sodelavca pravosodja, ki je poklican, da popolnoma neodvisno in v višjem interesu pravosodja stranki nudi potrebno pravno pomoč (glej v tem smislu sodbe AM & S Europe/Komisija (155/79, EU:C:1982:157, točka 24); Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals/Komisija (C-550/07 P, EU:C:2010:512, točka 42) in Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej in Poljska/Komisija (C-422/11 P in C-423/11 P, EU:C:2012:553, točka 23)). Sodišče je poleg tega že razsodilo, da glede na to, da niti v Statutu niti v Poslovniku Sodišča nista določena ne odstopanje ne izjema od te obveznosti, predložitev tožbe, ki jo tožeča stranka podpiše sama, ne more zadostovati za vložitev tožbe (glej sklep Correia de Matos/Parlament (C-502/06 P, EU:C:2007:696, točka 12)).
- 29 Iz teh ugotovitev izhaja, da pristojni nacionalni organ pri odločanju o prošnji za odstopanje od zamrznitve sredstev in gospodarskih virov v skladu s členom 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 nima absolutne diskrecijske pravice, temveč mora svoje pristojnosti izvajati ob spoštovanju pravic, določenih v členu 47, drugi odstavek, drugi stavek, Listine, in – v položaju, kakršen je v postopku v glavni stvari – upoštevanju nujnosti zastopanja po odvetniku za vložitev tožbe, katere predmet je izpodbijanje zakonitosti omejevalnih ukrepov.
- 30 Litovska vlada trdi, da sama zavrnitev odobritve odstopanja iz člena 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 ne ogroža bistva pravice do učinkovitega sodnega varstva, saj bo fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja pravne storitve, s finančnimi viri, ki so ji dolgovani, lahko razpolagala po ukinitvi ukrepa zamrznitve sredstev in gospodarskih virov. Ta argument pa temelji na domnevi, da bo vložena tožba uspešna, čeprav je lahko neuspešna. Poleg tega država članica od strokovnjaka s področja pravnih storitev ne

more zahtevati, naj nosi takšno tveganje in takšen finančni strošek ob tem, da člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 določa dodelitev odstopanja od zamrznitve sredstev in gospodarskih virov, da bi se zagotovilo plačilo zmernih honorarjev in povračilo nastalih stroškov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev.

- 31 Kar zadeva ugovor litovske vlade, da bi lahko tožene stranke v postopku v glavni stvari zaprosile za brezplačno pravno pomoč, določeno z nacionalnim pravom, da bi prejele pomoč odvetnika, je treba ugotoviti, da je zakonodajalec Unije s členom 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 vzpostavil dosleden sistem, ki omogoča zagotovitev spoštovanja pravic, zagotovljenih s členom 47 Listine, ne glede na zamrznitev sredstev. Kadar mora oseba, navedena na seznamu iz Priloge I k tej uredbi, uporabiti pravne storitve, ki jih potrebuje, zaradi te zamrznitve sredstev ne sme veljati kot oseba brez sredstev, temveč mora, nasprotno, v ta namen zahtevati sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali virov, če so izpolnjeni vsi pogoji iz te določbe. Tako člen 3(1)(b) sam po sebi nasprotuje temu, da pristojni nacionalni organ zavrne odobritev sprostitev sredstev, ker bi takšna oseba lahko pridobila brezplačno pravno pomoč.
- 32 V zvezi z merili, ki jih mora pristojni nacionalni organ upoštevati pri odločitvi o prošnji za odstopanje, je treba ugotoviti, da člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 določa omejitve za uporabo sredstev, saj morajo biti ta namenjena izključno za plačilo zmernih honorarjev in povračilo nastalih stroškov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev.
- 33 Nazadnje, pristojni nacionalni organ lahko za to, da najbolje nadzira porabo sproščenih sredstev, upošteva priporočila, določena pod naslovom C, poglavje VII, ki se nanaša na izvzetja v humanitarne namene, najboljših praks, ki se *mutatis mutandis* uporabljajo za prošnjo za odstopanje, za kakršno gre v sporu o glavni stvari, saj se z njo želi doseči učinkovito sodno varstvo z vložitvijo tožbe zoper omejevalne ukrepe, naložene proti toženim strankam v postopku v glavni stvari. V skladu z najboljšimi praksami lahko pristojni nacionalni organ določi pogoje, ki se mu zdijo primerni za zagotovitev zlasti tega, da cilj izrečene kazni ne bo izničen in da dodeljeno odstopanje ne bo zlorabljen. Ta organ lahko med drugim dodeli prednost bančnim nakazilom pred gotovinskimi plačili.
- 34 Glede na te ugotovitve je treba na prva tri vprašanja odgovoriti tako:
- člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 je treba razlagati tako, da pristojni nacionalni organ pri odločanju o prošnji za odstopanje, predloženi na podlagi te določbe zaradi vložitve tožbe, katere predmet je izpodbijanje zakonitosti omejevalnih ukrepov, ki jih je naložila Unija, nima absolutne diskrecijske pravice, temveč mora svoje pristojnosti izvajati ob spoštovanju pravic, določenih v členu 47, drugi odstavek, drugi stavek, Listine, in ob upoštevanju nujnosti zastopanja po odvetniku za vložitev takšne tožbe pri Splošnem sodišču;
 - pristojni nacionalni organ ima pravico preveriti, ali so sredstva, za katerih sprostitev se prosi, namenjena izključno za plačilo zmernih honorarjev in povračilo nastalih stroškov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev. Ravno tako lahko določi pogoje, ki se mu zdijo primerni za zagotovitev predvsem tega, da cilj izrečene kazni ne bo izničen in da dodeljeno odstopanje ne bo zlorabljen.

Četrto vprašanje

- 35 Predložitevno sodišče s četrtem vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 razlagati tako, da je eden od razlogov za utemeljitev neuporabe odstopanja iz te določbe lahko nezakonita pridobitev sredstev, v zvezi z uporabo katerih naj bi se to odstopanje uporabilo.
- 36 Kot poudarjajo tožene stranke v postopku v glavni stvari in Evropska komisija, so lahko nezakonito pridobljena sredstva zaplenjena ali odvzeta na podlagi različnih predpisov, ki imajo izvor tako v pravu Unije kot v nacionalnem pravu.

- 37 Ti predpisi se razlikujejo od Uredbe št. 765/2006, na podlagi katere so bila zamrznjena sredstva toženih strank v postopku v glavni stvari. Namen te uredbe namreč ni kaznovanje nezakonite pridobitve sredstev, temveč, kot izhaja iz uvodne izjave 1 te uredbe, uporaba omejevalnih ukrepov proti odgovornim za kršenje mednarodnih volilnih načel med volitvami 19. marca 2006 v Belorusiji.
- 38 Zamrznitev sredstev in gospodarskih virov toženih strank v postopku v glavni stvari je torej treba opraviti v skladu z določbami Uredbe št. 765/2006, ki določa način te zamrznitve sredstev in gospodarskih virov ter ureditev, ki se uporabi za ta sredstva in gospodarske vire.
- 39 Torej ker gre za odstopanje od zamrznitve sredstev in gospodarskih virov zaradi poplačila pravnih storitev, ga je treba presojati v skladu s členom 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006, ki ne vsebuje nobene navedbe glede izvora sredstev in njihove morebitne nezakonite pridobitve.
- 40 Zato je na četrto vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 razlagati tako, da je treba v položaju, kakršen je v postopku v glavni stvari, v katerem zamrznitev sredstev in gospodarskih virov temelji na navedeni uredbi, odstopanje od zamrznitve sredstev in gospodarskih virov zaradi poplačila pravnih storitev presojati v skladu s to določbo, ki ne vsebuje nobene navedbe glede izvora sredstev in njihove morebitne nezakonite pridobitve.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Člen 3(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 765/2006 z dne 18. maja 2006 o omejevalnih ukrepih proti Belorusiji, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 84/2011 z dne 31. januarja 2011 (UL L 28, str. 17) in Uredbo Sveta (EU) št. 588/2011 z dne 20. junija 2011, je treba razlagati tako, da pristojni nacionalni organ pri odločanju o prošnji za odstopanje, predloženi na podlagi te določbe zaradi vložitve tožbe, katere predmet je izpodbijanje zakonitosti omejevalnih ukrepov, ki jih je naložila Evropska unija, nima absolutne diskrecijske pravice, temveč mora svoje pristojnosti izvajati ob spoštovanju pravic, določenih v členu 47, drugi odstavek, drugi stavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, in ob upoštevanju nujnosti zastopanja po odvetniku za vložitev takšne tožbe pri Splošnem sodišču Evropske unije.

Pristojni nacionalni organ ima pravico preveriti, ali so sredstva, za katerih sprostitev se prosi, namenjena izključno za plačilo zmernih honorarjev in povračilo nastalih stroškov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev. Ravno tako lahko določi pogoje, ki se mu zdijo primerni za zagotovitev predvsem tega, da cilj izrečene kazni ne bo izničen in da dodeljeno odstopanje ne bo zlorabljeno.

2. Člen 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo št. 84/2011 in Uredbo št. 588/2011, je treba razlagati tako, da je treba v položaju, kakršen je v postopku v glavni stvari, v katerem zamrznitev sredstev in gospodarskih virov temelji na navedeni uredbi, odstopanje od zamrznitve sredstev in gospodarskih virov zaradi poplačila pravnih storitev presojati v skladu s to določbo, ki ne vsebuje nobene navedbe glede izvora sredstev in njihove morebitne nezakonite pridobitve.

Podpisi